

Udskriftsdato: 31. december 2025

BEK nr 1871 af 09/12/2020 (Historisk)

Bekendtgørelse om udarbejdelse af nationalbibliografien

Ministerium: Kulturministeriet

Journalnummer: Kulturmin., j.nr. 20/04575

Senere ændringer til forskriften

BEK nr 148 af 16/02/2024

Bekendtgørelse om udarbejdelse af nationalbibliografien

I medfør af § 13, stk. 4, og § 16, stk. 7, i lov om biblioteksvirksomhed, jf. lovbekendtgørelse nr. 100 af 30. januar 2013, som ændret ved lov nr. 501 af 1. maj 2019, fastsættes:

§ 1. Kommunerne i fællesskab, eller det selskab, som kommunerne i fællesskab ejer og driver hertil, jf. lovens § 16, stk. 4, udarbejder nationalbibliografien efter retningslinjerne i denne bekendtgørelses bilag 1, jf. dog § 2.

§ 2. Uanset § 1 foretager Det Kgl. Bibliotek den nationalbibliografiske registrering vedrørende Dansk Periodikafortegnelse, Dansk Kortfortegnelse og Dansk Musikfortegnelse, i overensstemmelse med denne bekendtgørelses bilag 1.

§ 3. Slots- og Kulturstyrelsen nedsætter et Nationalbibliografisk Udvalg, der rådgiver styrelsen i forbindelse med retningslinjerne for udarbejdelsen af nationalbibliografien. Udvalgets medlemmer skal repræsentere det samarbejdende danske biblioteksvæsen.

Ikrafttræden

§ 4. Bekendtgørelsen træder i kraft den 11. december 2020.

Kulturministeriet, den 9. december 2020

JOY MOGENSEN

/ Nicky Valbjørn Trebbien

Retningslinjer for udarbejdelse af nationalbibliografien

Indhold

1. Nationalbibliografien	3
2. Adgang til Nationalbibliografien	4
3. Øvrige opgaver i tilknytning til Nationalbibliografien	4
4. Specifikation af den nationalbibliografiske opgave	5
A. Optagelseskriteriet	5
B. Katalogiseringsregler	5
C. Format for registrering	5
D. De nationalbibliografiske fortegnelser	5
E. Opgavens omfang	6
F. Eftersyn og kontrol	6
G. DK5 klassifikation	7
H. Statens ansvar	7
I. Øvrigt	7
Bilag 1. Optagelseskriterier for den danske nationalbibliografi	8
A-B. Dansk Bogfortegnelse og Dansk Periodikafortegnelse	8
C. Dansk Musikfortegnelse (musiknoder)	15
D. Dansk Kortfortegnelse	16
E. Danske Musikoptagelser	16
F. Dansk Lydfortegnelse	19
G. Dansk Billedfortegnelse	21
H. Dansk Artikelindeks	24
I. Dansk Anmeldelsesindeks	25
J. Danske musikanmeldelser (pladeanmeldelser)	25
Bilag 2. Katalogiseringsregler og Bibliografisk standard for danske biblioteker	26

1. Nationalbibliografien

Nationalbibliografien er en fortegnelse over alle de publikationer, der udgives eller er blevet udgivet i et land. Nationalbibliografien kan omfatte dels retrospektive bibliografier og dels løbende bibliografier over nyudgivelser.

Formålet med nationalbibliografien er

- at opnå en tilstræbt fuldstændig registrering af alle publikationer udgivet i Danmark
- at sikre at bibliotekerne har aktuelle og relevante danske metadata til rådighed for deres indkøb, tekniske processer, formidling mv.
- at sikre borgernes mulighed for information om danske udgivelser

Dette sker inden for visse formelle rammer, beskrevet i form af ”optagelseskriterier”. Overordnet sker optagelse uden hensyn til dokumenternes fysiske form, til de emner dokumenterne behandler eller til dokumenternes kvalitet, men mht. afbalancering af opgavens omfang, forekommer der begrænsninger i optagelseskriterierne til de enkelte fortegnelser, primært på net-området.

Der er flere aktører, der er involverede i varetagelsen af den nationalbibliografiske opgave. Det skal generelt fremhæves, at det er essentielt, at de forskellige aktører samarbejder og videndeler i arbejdet med nationalbibliografien.

Nationalbibliografisk Udvalg

Den nationalbibliografiske autoritet er placeret i Slots- og Kulturstyrelsen, hvilket indebærer, at det er Slots- og Kulturstyrelsen, der beslutter omfang og kvalitet samt regler for registrering. For at sikre, at Slots- og Kulturstyrelsen altid har den nødvendige ekspertise til at afgøre dette, har Kulturministeriet nedsat et **Nationalbibliografisk Udvalg**. Udvalget inddrages ved høringer om ændringsforslag til nationalbibliografien og vejleder desuden Slots- og Kulturstyrelsen i spørgsmål om bibliografisk kontrol.

Optagelseskriterier

De nationalbibliografiske fortegnelser er baseret på ”**Optagelseskriterier for den danske nationalbibliografi**” (bilag 1).

Pligtaflevering

Den danske nationalbibliografi baseres primært på frivillige leverancer fra de danske udgivere, men for at sikre en fuldstændig nationalbibliografi er der et samarbejde med pligtafleveringen på Det Kgl. Bibliotek med henblik på registrering.

Pligtafleveringen er en forpligtelse, der i Danmark er fastlagt ved lov¹ og som pålægger bl.a. bogtrykkere, producenter og forlæggere at aflevere et antal eksemplarer af de publikationer, de producerer eller udgiver, til det Det Kgl. Bibliotek. Formålet med pligtafleveringen er at sikre, at publikationerne som kulturarv bevares for eftertiden.

Pligtafleveret materiale, der opfylder de krav der fremgår af ”**Optagelseskriterier for den danske nationalbibliografi**” (bilag 1), skal beskrives og indgå i nationalbibliografien.

Internationale standarder

Der findes internationale standarder for katalogisering, klassifikation/emnebeskrivelse og katalogiseringsformater, der skal bruges i den løbende registrering, som Danmark er omfattet af. De fleste biblioteksstandarder er defineret af ISO (International Standards Organisation) eller IFLA (International Federation of Library Associations).

I forbindelse med udarbejdelsen af den danske nationalbibliografi følger Slots- og Kulturstyrelsen de aktuelle retningslinjer i publikationerne herunder alle publiceret af IFLA (International Association of Libraries):

- Functional Requirements for Bibliographic Records: Final report (Kapitel 7: Basic Requirements for National Bibliographic Records) – et anbefalet grundniveau for nationalbibliografiske data fremgår af denne publikation
- IFLA Statement of International Cataloguing Principles (ICP), 2016
- IFLA National Bibliographies in the Digital Age: Guidelines and New Directions
- Best Practice for National Bibliographic Agencies in a Digital Age

VIAF (Virtual International Authority File).

Internationalt autoritetsdataregister (f.eks. kontrollerede former af personnavne, titler, emner, steder).

VIAF er et fællesprojekt mellem flere nationalbiblioteker og andre firmaer, der skaber nationalbibliografier og drives af firmaet OCLC. Den danske nationalbibliografi er repræsenteret i VIAF via dataudveksling mellem den nationale fælles bibliotekskatalog og VIAF.

2. Adgang til Nationalbibliografien

bibliotek.dk er borgernes søgeindgang til den nationale fælles bibliotekskatalog og dermed nationalbibliografien.

Den nationale fælles bibliotekskatalog

Den nationale fælles bibliotekskatalog (tidligere betegnet Danbib-basen) indeholder nationalbibliografien, data om materialebestanden på kommunale og statslige biblioteker samt supplerende biblioteksdata.

Ifølge lov om biblioteksvirksomhed §16 skal der være fri udveksling af data fra nationalbibliografien til alle bibliotekstyper og bibliotekssystemer. Ligeledes skal nationalbibliografien være frit tilgængelig i den nationale fælles bibliotekskatalog.

WorldCat

Fælleskatalog, med henblik på internationalt lånesamarbejde, som indeholder registreringer af bogsamlinger fra omkring 72.000 biblioteker i 170 lande. Administreres af firmaet OCLC i USA. Danmark bidrager med registreringer fra de danske biblioteker og heri også den danske nationalbibliografi.

3. Øvrige opgaver i tilknytning til Nationalbibliografien

Danmarks Statistik

Den udførende part af nationalbibliografien skal, mod betaling for eventuelle særlige håndteringsomkostninger og evt. rådgivning, indberette data om de danske bogudgivelser til Danmarks Statistik.

Dansk ISBN-kontor

ISBN er et internationalt system, der muliggør entydig identifikation af publikationer ved hjælp af tildeling af et standardbognummer til hver publikation. Nummeret er unikt og må aldrig ændres eller genbruges til andre publikationer. Standardbognumre tildeles alle bøger og bind af årspublikationer, der hører hjemme i dansk bogfortegnelse, som er en del af nationalbibliografien. Også elektronisk lagrede publikationer, tekster i lydform og billedmaterialer, f.eks. videoer, samt onlinepublikationer nummere-res. –I Danmark administreres ISBN-systemet via Dansk ISBN-Kontor af DBC, der sørger for, at der tildeles, registreres og publiceres korrekte standardbog-numre. ISBN-opgaven opfattes i Danmark som en del af den nationalbibliografiske opgave.

Dansk ISSN-kontor

Internationalt identifikationsnummer for periodika, der blev indført i 1971 som en parallel til ISBN. Registreringen af periodika foretages på grundlag af det materiale, der indgår ved pligtaflevering fra bogtrykkere eller forlag, eller som udgivere og brugere frivilligt indsender med anmodning om registrering. –I Danmark administreres ISSN-systemet via ISSN Danmark på Det Kgl. Bibliotek. ISSN-opgaven opfattes i Danmark som en del af den nationalbibliografiske opgave.

4. Specifikation af den nationalbibliografiske opgave

Den danske nationalbibliografi skal følge internationale standarder, se afsnit 1.

A. Optagelseskriterier

I ”Optagelseskriterier for Den danske nationalbibliografi” (bilag 1) redegøres for hvilke dokumenter, der skal optages i nationalbibliografien, og hvilke der ikke skal. Forslag til ændringer af optagelseskriterierne kan udarbejdes af de udførende parter med henblik på godkendelse i Slots- og Kulturstyrelsen efter høring i Nationalbibliografisk Udvalg, ligesom Slots- og Kulturstyrelsen eller andre i samråd med Nationalbibliografisk Udvalg kan stille forslag til ændringer, som skal godkendes af Slots- og Kulturstyrelsen og sættes i kraft via ændring af bekendtgørelsen med tilhørende retningslinjer.

B. Katalogiseringsregler²

De katalogiseringsregler, der anvendes ved udarbejdelsen af nationalbibliografien, er fastlagt i bilag 2.

C. Format for registrering

Nationalbibliografien registreres i det fælles nationale bibliotekskatalog i et registreringsformat, som Slots- og Kulturstyrelsen fastsætter. Det nationale format er ”danMARC2” (2. udgave af danMARC). I sammenhæng med overgangen til RDA (se afsnit 5 B), vil der blive introduceret et revideret danMARC-format, danMARC3. –Hvis dele af nationalbibliografien registreres i et andet format, skal formatet være konverterbart til det nationale format.

D. De nationalbibliografiske fortegnelser

Nationalbibliografien består af et antal af fortegnelser over danske udgivelser. De fleste af disse fortegnelser fremstiles pt. af DBC, mens tre fortegnelser fremstilles af Det Kgl. Bibliotek (KB).

De forskellige fortegnelser er:

- A) Dansk Bogfortegnelse (DBC)
- B) Dansk Periodikafortegnelse (KB)
- C) Dansk Kortfortegnelse (KB)
- D) Dansk Musikfortegnelse (musiknoder) (KB)
- E) Danske Musikoptagelser (DBC)
- F) Dansk Lydfortegnelse (DBC)
- G) Dansk Billedfortegnelse (DBC)
- H) Dansk Artikelindeks (DBC)
- I) Dansk Anmeldelsesindeks (DBC)
- J) Danske Musikanmeldelser (pladeanmeldelser) (DBC)

E. Opgavens omfang

En nationalbibliografi skal være en tilstræbt komplet redegørelse for de publikationer, der er udgivet i landet, ifølge de optagelseskriterier der findes.

Ressourcemæssige udfordringer i kraft af et øget antal publikationer til nationalbibliografisk registrering drøftes hurtigst muligt med Slots- og Kulturstyrelsen. Der henvises i øvrigt til KL's mulighed for at rejse spørgsmål til de ressourcemæssige rammer for opgaven jf. formulering i forståelsespapir mellem KL og Kulturministeriet fra december 2019: "Der er dog enighed om, at væsentlige ændringer, herunder væsentlige ændringer i antal registreringer, i forhold til den nationalbibliografiske opgave vil betyde en fornyet forhandling om omfanget af den overførte bevilling."

F. Eftersyn og kontrol

Den udførende part har ansvaret for, at registrerede publikationer bliver leveret til det fælles bibliotekskatalog.

Den udførende part indsender hvert år, senest den 31. marts, et nationalbibliografisk regnskab til Slots- og Kulturstyrelsen. Regnskabet skal indeholde oplysninger om, hvor mange publikationer, der er blevet beskrevet i de respektive fortegnelser, der indgår i nationalbibliografien, samt en redegørelse for trends i udgivelserne.

Der skal ligeledes være redegjort for, hvor lang tid det tager for en gennemsnitslig publikation at blive registreret efter modtagelse. På årsbasis må den gennemsnitslige registreringstid for materialer optaget i de nationalbibliografiske fortegnelser ikke overskride fire uger.

Af afrapporteringen skal også fremgå, om der er særskilte problemer med nogle materiale- eller publikationstyper.

Slots- og Kulturstyrelsen har altid mulighed for at foretage stikprøvekontrol på nationalbibliografiens indhold både ift. kvalitet og kvantitet. Slots- og Kulturstyrelsen skal derfor have fri adgang til Netpunkt.

Kvalitetsvurderingen skal tage hensyn til, at der ikke er obligatorisk korrektur på nationalbibliografiske poster³. Løbende kontrol forekommer også i sammenhæng med klager. Forslag til rettelser bliver drøftet i Slots- og Kulturstyrelsen og eventuelt sendt i høring i Nationalbibliografisk Udvalg. Såfremt Slots- og

Kulturstyrelsen vurderer, at en klage er velbegrunder, baseret på de regler der skal følges, vil klagen blive taget til efterretning.

Kommunerne har ansvaret for at nationalbibliografien opfylder lovens krav om tilgængelighed og fri adgang.

G. DK5 klassifikation

DK5 er det klassifikationssystem, der bruges til klassificering (emnebestemmelse) af publikationer, der indgår i nationalbibliografien. Staten har det overordnede ansvar for DK5 og for større revisioner af klassifikationssystemet.

DK5 vedligeholdes og ajourføres løbende af DBC. Eventuelle ændringer og rettelser afreporteres som led i den årlige rapportering til Slots- og Kulturstyrelsen.

H. Statens ansvar

Slots- og Kulturstyrelsen har ansvaret for at udvikle, vedligeholde og udbrede regler og standarder for indhold i nationalbibliografien, hvilket også indbefatter udvikling, vedligeholdelse og udbredelse af katalogiseringsregler og registreringsformater, samt større udvikling af det anvendte klassifikationssystem DK5.

I. Øvrigt

Det Kgl. Bibliotek sikrer at transport af pligtafleveret materiale, der skal sendes til den udførende part mht. katalogisering bliver sendt og returneret på en sikker måde.

Bilag 1, Optagelseskriterier for den danske nationalbibliografi

A-B. Dansk Bogfortegnelse og Dansk Periodikafortegnelse

Dette regelsæt gælder for "Dansk bogfortegnelse", der betegnes som "Bogfortegnelsen", og "Dansk periodikafortegnelse", der betegnes som "Periodikafortegnelsen". Reglerne omfatter optagelse af publikationer til registrering i de to fortegnelser.

Betegnelserne "Danmark", "dansker" og "dansk" (sprog) omfatter kun forhold i den syddanske del af rigsfællesskabet.

Regelsættet består af:

1. Fælles regler for de forskellige publikationsformer der optages til hhv. Bogfortegnelsen (bøger – monografier samt visse hjemmesider og databaser) og Periodikafortegnelsen (periodika, dvs. visser, tidsskrifter, årspublikationer, visse hjemmesider og databaser). Som fælles betegnelse for bøger og periodika anvendes "publikationer".
2. Specielle regler for publikationer der optages i Bogfortegnelsen. Som betegnelse herfor anvendes "bøger" uanset fysisk form (f.eks. bogform, cd-rom, jf. afsnit 1)
3. Specielle regler for publikationer der optages i Periodikafortegnelsen, dvs. periodika (aviser, tidsskrifter, årspublikationer, visse hjemmesider og databaser) Som betegnelse herfor anvendes periodika" eller de i parenteser nævnte enkelte kategorier af periodika uanset fysisk form, jf. afsnit 1.

Regelsættet er opbygget efter kriterieområder (se indholdsfortegnelsen) med fælles regler for bøger og periodika, dog således at alle specielle periodikaregler er samlet i § 4. I paragraffer der af denne grund kun gælder for bøger, er der henvist til den anden paragraf hvor den specielle regel for periodika findes.

1. Afgrænsning

1.1 Indholdsmæssig afgrænsning

- Bogfortegnelsen og Periodikafortegnelsen optager publikationer i betydningen offentliggjorte dokumenter.
- Der optages publikationer i bogform samt andre publikationsformer hvor teksten er det primære. For publikationer der består af tekst, billeder og lyd, gælder særlige regler (se § 5.4).
- Publikationer der er ulovligt fremstillet i henhold til ophavsretsloven, optages ikke.
- Publikationer som kun er fremstillet til privat eller internt brug og ikke udleveres til andre, optages ikke.
- En publikation optages ikke imod udgivers ønske, med mindre den bliver solgt eller udleveret til alle.
- Digitaliseringer af materialer fra egne samlinger (f.eks. biblioteker og arkiver) optages ikke.

1.2 Geografisk og sproglig afgrænsning

Bogfortegnelsen og Periodikafortegnelsen optager publikationer udgivet i Danmark.

Publikationer udgivet i udlandet optages hvis de indeholder fyldestgørende dansk tekst, forstået som at al teksten er på dansk eller at dansk er parallelsprog gennem hele publikationen.

Publikationer udgivet i udlandet uden fyldestgørende dansk tekst optages hvis de udsendes af et dansk forlag i kommission for eller underordnet samarbejde med et udenlandsk forlag.

Publikationer udgivet af internationale organisationer med hjemsted i Danmark optages på linje med andre danske publikationer (se dog indskrænkning for periodikas vedkommende under 4.3.1.2)

Periodikafortegnelsen optager desuden periodika der regelmæssigt udgives på skift i forskellige lande (herunder Danmark) (men ikke periodika, der kun i en kort periode udgives her). For denne type periodikas optagelse i Bogfortegnelsen henvises til 4.3.2.

Fremmedsprogede netpublikationer og trykte periodika udgivet i Danmark udelades hvis det vurderes at de primært er beregnet til salg i udlandet.

1.3 Udgivelsesår

Publikationer der har været udgivet med henblik på salg i detailhandlen, eller - for periodikas vedkommende - har kunnet fås gennem abonnement, optages uanset alder. Bøger der udleveres gratis eller sælges på anden vis, optages ikke i Bogfortegnelsen hvis der er gået mere end 5 år siden udgivelsesåret, med mindre de er del af en nummereret serie eller af et flerbindsværk der allerede er optaget.

Netpublikationer hvor forlægget er en bestemt udgave af en tidligere udgivet bog, udelades af den løbende registrering i Bogfortegnelsen hvis forlægget er mere end 5 år gammelt.

Periodika der ikke har været i handelen eller ikke har kunnet fås i abonnement, optages kun til Periodika-fortegnelsen hvis de har været udgivet inden for de sidste 10 år.

1.4 Nye udgaver og oplag

Alle nye udgaver og oplag af en publikation optages i Bogfortegnelsen.

1.5 Standardnumre (ISBN og ISSN)

Tildeling af ISBN (Internationalt Standard-Bog-Nummer) til bøger og tildeling af ISSN (International Standard Serial Number) til periodika sker uafhængigt af Bogfortegnelse og Periodika-fortegnelse optagelseskriterier og medfører derfor ikke automatisk optagelse.

1.6 Produktionssted

Produktionsstedet er uden betydning for optagelsen til registrering i de to fortegnelser. Således optages publikationer fremstillet i udlandet for danske udgivere, mens publikationer fremstillet i Danmark for udenlandske udgivere udelades. Ligeledes optages netpublikationer offentliggjort af danske udgivere på værtsmaskiner der fysisk befinder sig i udlandet.

2. Fysisk form

2.1 Fysisk fast form

Bogfortegnelsen og Periodikafortegnelsen optager publikationer i bogform, dvs. trykte blade som normalt er hæftet sammen i den ene side. Desuden optages andre publikationsformer som f.eks. cd-rom, usb-nøgler og andre medier.

2.1.1 Løse blade optages kun hvis de indeholder væsentlige tekstafsnit - herunder løsbladsværker. Løse billeder optages ikke selvstændigt, men nævnes i registreringen af det værk de knytter sig til.

2.2 Netpublikationer

Bog- og periodikalignende netpublikationer optages på linje med publikationer i fast fysisk form. Dog kan der i Bogfortegnelsen selektivt optages visse boglignende netpublikationer der falder uden for de almindelige optagelseskriterier – jf. bilag 1:1

Netpublikationer der ikke ligner bøger og periodika, f.eks. hjemmesider og databaser, kan optages i begrænset omfang i Bogfortegnelsen efter særlige selektionskriterier (se bilag 1:1) og i Periodikafortegnelsen hvis de opfylder de til enhver tid gældende kriterier for tildeling af ISSN. Retningslinjer for hvilke netpublikationer af disse typer der optages i hhv. Bogfortegnelsen og Periodikafortegnelsen, kan ses i bilag 1:3.

3. Omfang

3.1 Trykte publikationer, løse blade o.l.

Monografier under 17 sider der ikke er udgivet med henblik på salg i detailhandlen, udelades normalt medmindre de er del af et flerbindsværk, tilhører en nummereret serie der i øvrigt optages, eller man skønner at indholdet er af særlig værdi. F.eks. optages disputatser samt politiske partiers programmer og deres publikationer om separate emner (se dog § 5.6 og bilag 1:2, eksempel 18) altid.

For årspublikationer og monografiske serier betyder reglen at de normalt udelades hvis det altovervejende antal bind er under 17 sider. Der gælder intet omfangskriterium for aviser og tidsskrifter. Dog kan disse udelades hvis det altovervejende antal numre er af meget uanseligt omfang (f.eks. i form af et enkelt blad eller en "folder").

3.2 Elektronisk lagrede publikationer

For elektronisk lagrede publikationer fordres et omfang svarende til det ovenfor anførte. De øvrige regler nævnt i § 3.1 gælder desuden også for elektronisk lagrede publikationer.

4. Periodika

4.1 Forbemærkning

Nedenstående regler er hovedregler for periodika. Når der ikke findes en mere speciel periodikaregel, gælder de øvrige regler.

4.2 Definitioner

Et periodikum er en publikation i et hvilket som helst medium der udsendes i successive dele med alfabetiske, numeriske og/eller kronologiske betegnelser, og som ikke stiler mod en afslutning. Periodika omfatter aviser, tidsskrifter, årspublikationer (herunder visse publikationer der udsendes regelmæssigt i nye udgaver) samt nummererede serier. En serie er et periodikum hvis enkelte dele enten har selvstændige titler (monografier) eller er periodika der foruden fælles (serie)titel også har egen titel. (se også § 4.3.2.2).

4.3 Materialeafgrænsning

4.3.1 Følgende periodika optages i Periodikafortegnelsen:

4.3.1.1 Alle aviser, tidsskrifter og årspublikationer som enten er i handelen eller fås gennem betalt abonnement.

4.3.1.2 For andre aviser (herunder ugeaviser/distriktsblade), tidsskrifter og årspublikationer gælder følgende: Periodika udgivet af foreninger og institutioner optages hvis de er lands- eller landsdelsdækkende, og hvis indholdet ikke overvejende har relation til den udgivende forening eller institution. Ved landsdele forstås: Nørrejylland (dækker hele området ned til Kongeåen), Sønderjylland, Fyn, Sjælland, Lolland-Falster og Bornholm. Lokale publikationer optages hvis de har interesse for en bredere kreds (f.eks. lokalhistoriske periodika). Periodika udgivet af elevforeninger med lokal tilknytning samt af højskoler m.v. optages kun hvis en overvejende del af indholdet har interesse for en bredere kreds. Periodika hvis indhold består af annoncer og/eller reklamepræget artikelstof (f.eks. centeraviser og kundeklubtidsskrifter), optages ikke.

Fra internationale organisationer med hjemsted i Danmark optages normalt kun én sproglig udgave selvom de udgiver flere.

Pornografiske periodika samt kommunale/regionale ungdoms- og voksenuddannelseskataloger optages ikke.

Beretninger

a. Beretninger udgivet af offentlige institutioner indeholdende informationer som offentligheden bør have kendskab til, optages (f.eks. bestemmelser, kendelser, godkendelser, rekommandationer, vejledninger, forhandlinger, aftaler, vejviseroplysninger, oplysninger om offentlige eller halvoffentlige støtteforanstaltninger, landsdækkende oplysninger om vej anlæg, transportanlæg, fredninger). Almindelige beretninger om "årets gang" i institutionen optages ikke.

b. Beretninger fra andre end offentlige institutioner optages kun hvis de indeholder stof af ekstern interesse.

4.3.1.3 Tidsskrifter og årspublikationer med overvejende fagligt indhold som skønnes væsentligt.

4.3.2 Følgende publikationer der er dele af periodika, optages i Bogfortegnelsen (se også § 3).

4.3.2.1 Alle enkelte bind af årspublikationer.

4.3.2.2 Alle numre i serier som har egen titel og forfatter eller har karakter af et samlingsværk med speciel redaktør af de enkelte numre (dvs. at titlen ikke blot er en etiket). Hvis en række numre består af indholdsmæssigt uafhængige artikler, optages publikationen som tidsskrift eller årspublikation i Periodikafortegnelsen - ikke som selvstændige bøger i Bogfortegnelsen.

For serier der ikke har fagligt eller videnskabeligt indhold, kræves desuden at de fysisk har karakter af bøger (med ryg og omslag).

4.3.2.3 Enkelte numre af tidsskrifter der har egen titel, og som ikke indgår i den normale nummerring. Enkeltnumre indeholdende festskrifter eller jubilæumsskrifter optages dog altid hvis blot de har egen titel.

4.3.2.4 Af serier der regelmæssigt udgives på skift i forskellige lande (herunder Danmark), og som opfylder de i § 4.3.2.2. nævnte betingelser (jf. § 1.2), optages kun de dele der udgives i Danmark.

5. Specielle typer publikationer

5.1 Tillæg o.l.

Tillæg, supplementer, registre o.l. til optagelsesberettigede bøger optages uanset omfang og udgivelsesår. Regelmæssigt udkommende tillæg m.v. af ringe omfang optages ikke selvstændigt, men nævnes i registreringen af det primære værk. Tillæg, supplementer, registre o.l. til periodika optages normalt kun hvis de kan erhverves selvstændigt. I modsat fald nævnes periodiske tillæg m.v. i registreringen af det primære værk mens monografiske tillæg m.v. ikke omtales.

5.2 Særtryk

Særtryk, her forstået som uddrag trykt med eller reproduceret fra den oprindelige sats, optages hvis de udgives med henblik på salg i detailhandlen. Dog optages særtryk der er disputatser (eller dele heraf), fest- og jubilæumsskrifter samt særtryk der indgår i en i øvrigt registreret (nummereret) serie, altid såfremt de opfylder optagelseskriterierne i øvrigt.

5.3 Musikalier

Af musikalier optages kun sådanne hvor noderne er sekundære i forhold til teksten. Dog udelades musiklister hvor teksten er dominerende i forhold til noderne hvis teksten udelukkende eller næsten udelukkende beskæftiger sig med udførelsen af de indeholdte musikstykker.

Antologier af sange og salmer (dvs. samlinger af tekster med tilhørende melodier af flere komponister) optages når noderne kun er til melodistemme eller for 1 sangstemme. Desuden optages sang- og salmebøger hvor tekster og melodier er udgivet i hvert sit bind. Sang- og salmetekster kun med becifring optages. Musikinstrumentaskoler med noder optages ikke.

5.4 Publikationer, der består af tekst, billeder og lyd

5.4.1 Publikationer der består af tekst, billeder og/eller lyd i samme medie (f.eks. cd-rom):

- Publikationer hvor teksten er det primære materiale eller har selvstændig værdi, optages.
- Publikationer hvor tekst, billeder og/eller lyd har ligeværdig værdi, optages.

5.4.2 Publikationer hvor tekst, billeder og lyd findes i separate medier der er udgivet samlet:

- Tekstdele der er det primære materiale eller har selvstændig værdi, optages.
- Tekstdele der har ligeværdig værdi i forhold til billed- og/eller lydtegne, optages.

5.5 Papirvarer

Selvstændige publikationer beregnet til notering, udfyldning eller udklipning, såsom skrivebøger, malebøger, hovedbrudsopgaver, krydsordsopgaver o.l., optages ikke hvis teksten kun tjener som vejledning for eller som komplettering af udfyldningen. Dog optages sådanne publikationer når de er beregnet til undervisning i institutionel sammenhæng. Tilhørende materiale beregnet til udfyldning, f.eks. klassesæt af arbejdsark i form af løse blade eller blokke, optages hvis de har egen titel; ellers nævnes de kun i registreringen af det primære materiale. Publikationer der indeholder spilleregler og/eller vejledning i spil og/eller selve spillet, optages hvis de kan erhverves separat uden tilhørende spillerekvisitter. Som papirvarer regnes også kalendere og lommebøger medmindre tekstafsnittet har særlig (faglig, håndbogsmæssig) værdi og udgør den altovervejende del.

5.6 Andre typer publikationer, som normalt udelades

Som hovedregel udelades publikationer som kun har interesse for en intern eller snæver, specielt lokal kreds, eller som kun har kortvarig interesse, eller som er af foreløbig eller arkivpræget karakter, eller som ikke har et færdigt præg - medmindre de er udgivet med henblik på salg i detailhandlen. Typerne er eksemplificeret i bilag 1:2.

Bilag 1:1, Optagelseskriterier for Bogfortegnelsens kvote af selektivt udvalgte netressourcer

I Bogfortegnelsen optages hvert år op til ca. 300 netressourcer der udvælges efter særlige kriterier. Denne kvote kan rumme både boglignende netmaterialer der falder uden for de almindelige optagelseskriterier (f.eks. på grund af ringe omfang), og ikke-boglignende netressourcer, f.eks. hjemmesider og databaser.

Netressourcer der kan komme på tale til optagelse, er tekster der vurderes folkebiblioteksrelevante på baggrund af en bred samfundsmæssig informations- og kulturmæssig interesse.

Der kan peges på følgende elementer der indgår i denne vurdering:

- indhold af kunstnerisk eller informativ værdi
- relevans i relation til biblioteksformidling primært for den almene bruger
- blivende værdi og ikke kun flygtig optræden på nettet
- tilgængelighed på optagelsestidspunktet
- Sprogligt og geografisk: Dansksproget materiale eller materiale stillet til rådighed på nettet af personer eller korporationer med hjemsted i Danmark
- der stilles ingen omfangsmæssige krav

Bilag 1:2, Andre typer publikationer, som normalt udelades med mindre de (som hovedregel) er udgivet med henblik på salg i detailhandlen.

Følgende typer udelades efter § 5.6 (eksemplerne er ikke udtømmende):

1. Budgetter, regnskaber, referater, almindelige beretninger om "årets gang" samt handlingsplaner o.l. (se også § 4.3.1.2), vedtægter, reglementer, medlemsfortegnelser og lignende publikationer af administrativ art vedrørende korporationen selv og dens virksomhed. Dog optages de officielle publikationer vedr. statens finanser samt "Folketingstidende". Desuden optages offentligt tilgængelige medlems- og personalefortegnelser fra landsdækkende faglige eller videnskabelige korporationer. Det samme gælder lokale fortegnelser der indeholder portrætter af alle og/eller biografiske oplysninger ud over fødselsdato, stilling, adresse, foreningsdata o.l.

2. Enkelte ukommenterede love, bekendtgørelser, cirkulærer, domme, kendelser, responsa o.l. som er trykt eller reproduceret fra den oprindelige sats uanset om de er udgivet med henblik på salg i detailhandlen. Dog optages sådanne der er udgivet som del af en forlagsserie.
3. Publikationer om løn- og arbejdsforhold e.l. vedr. en enkelt fagforening udelades normalt fordi de betragtes som værende uden interesse for andre end en intern kreds. Dog optages undersøgelsesrapporter om arbejdsforhold.
4. Regionale og kommunale publikationer der omhandler en region eller kommunes aktuelle administrative og fysiske forhold, udelades, dog med undtagelse af ikke-periodiske forsøgs- og undersøgelsesrapporter o.l. af interesse ud over en lokal kommunal kreds (se dog begrænsningen nedenfor i punkt 5) samt publikationer der lige såvel kunne være udgivet af andre end kommuner.
5. Rapporter omhandlende korporationers egne forhold (herunder tillige kommunale og regionale institutioner) som er udgivet af korporationen selv (f.eks. forsøgs- og undersøgelsesrapporter fra enkelte skoler og sociale institutioner).
6. Lokale (dvs. omfattende mindre end hele Danmark) almene vejvisere, køreplaner, telefonbøger o.l. uanset om de er udgivet med henblik på salg i detailhandlen. Emne- og målgruppeafgrænsede vejvisere, herunder adresse- og telefonlister, optages hvis de har interesse uden for et snævert lokalt område og når de er fuldt dækkende inden for et givet fagligt og geografisk område.
7. Studie- og lærervejledninger til enkelte fagområder samt publikationer som overvejende indeholder oplysninger om sociale forhold (f.eks. studenter- eller "rus"håndbøger).
8. Beretninger i form af rene projektregistrarer, forsøgsoversigter o.l. optages hvis aktiviteterne er udført af andre end korporationen selv og/eller dens underkorporationer. Dette gælder også selv om det er korporationens opgave at godkende aktiviteterne.
9. Kompendier, tekstudvalg, forelæsningsnoter, notater, øvelser, øvelsesvejledninger, opgaver o.l. der kun er beregnet til brug på en enkelt læreanstalt, samt forskningsrapporter der udtrykkelig er betegnet som foreløbige (herunder "prepublications") eller interne. E
10. ksamensopgaver og testmaterialer til evaluering af eleverne. Dog optages samlinger af eksamensopgaver beregnet til brug i undervisningen
11. Kursusmateriale til bestemte kurser (herunder visse efteruddannelseskurser) hvortil der ikke er offentlig og gratis adgang.
12. Kursusprogrammer, arrangementskalendere o.l. Dog optages programmer for aktiviteter hvortil der er offentlig og gratis adgang.
13. Officielt udsendte samlinger af conferencebidrag (rapporter, afhandlinger) der er udsendt før konferencen, optages når de sælges eller udleveres til alle (og ikke blot er foreløbige papirer udsendt til de enkelte deltagere).
14. Programmer til teatre, film, koncerter, møder o.l. medmindre de indeholder tekst af selvstændig interesse (f.eks. hele teksten til et teaterstykke).
15. Udstillingskataloger medmindre de indeholder tekst eller billeder af selvstændig interesse.
16. Drejebøger (dvs. utrykte filmmanuskripter) og rollehæfter (hæfter hvori kun enkelte skuespilleres roller er afskrevet).
17. Turistbrochurer medmindre de er udgivet af landsdækkende, officielle turistråd eller lignende.
18. Valgbrochurer. Derimod optages politiske partiers mere langsigtede programmer samt deres tilsvarende publikationer om separate emner (se også § 3.1).
19. Bøger udgivet i reklame- eller salgsformidlingsøjemed medmindre reklame- eller salgsoplysningerne klart er underordnet værdifuld information i form af tekst eller billeder. Vedr. periodika: se § 4.3.1.2.
20. Brugsanvisninger medmindre de producentafhængige oplysninger klart er underordnet værdifuld information i form af tekst eller billeder.

21. Varekataloger og prislister fra en enkelt virksomhed eller institution, herunder forlagskataloger. Dog optages større kataloger af særlig bibliografisk værdi (f.eks. lagerkataloger over dramatik og filmkataloger fra institutioner med filmformidling som hovedformål).
22. Kataloger over samlinger. Dog optages både retrospektive og løbende kataloger fra Det kongelige Bibliotek, universitetsbibliotekerne, alle hovedfagbiblioteker og biblioteker med specielle hovedfunktioner, samt specialkataloger fra biblioteker med særsamlinger (jf. oplysninger i "Biblioteksvejviser"). Kataloger over landsdækkende fællessamlinger optages altid.
23. Informationspjecer/-hæfter beregnet til almindelig uddeling medmindre indholdet skønnes særlig værdifuldt, herunder f.eks. landsdækkende offentlig eller halvoffentlig information.
24. Kravspecifikationer, licitationsindbydelser samt ideforslag og bygningsbeskrivelser udarbejdet af arkitekter, byggefirmaer o.l.
25. Enkelte ukommenterede standarder.
26. Programvarer (software) uanset om de er udgivet med henblik på salg i detailhandlen.

Bilag 1:3, Registrering af visse netpublikationer (f.eks. hjemmesider og databaser) som monografi eller periodikum

I "RDA – Ressource Description and Access", der er den kommende registreringsstandard internationalt og i Danmark, behandles disse typer netpublikationer som "integrerende ressource", en ny bibliografisk kategori på linje med monografi og periodikum.

I dansk nationalbibliografisk sammenhæng betragtes integrerende ressourcer enten som periodikum eller monografi, når der ses på optagelse i nationalbibliografien. Ved afgørelse af hvilken fortegnelse der skal optage en konkret integrerende ressource, lægges vægt på følgende:

Hvis et materiale er tildelt et ISSN, respekteres det altid som udtryk for at der tale om et periodikum.

Derudover ses på følgende forhold:

Integrerende ressource som periodikum:

- Ressourcen udkommer i numre eller opdateres med faste intervaller eller
- indeholder nummerering eller
- indholdet præsenteres som selvstændige artikler bragt sammen af en ansvarshavende redaktion og kan indekseres.

Integrerende ressource som monografi:

- Ressourcen opdateres uregelmæssigt og ikke nødvendigvis fuldstændigt hver gang og
- indeholder ikke nummerering men eventuelt alene en versionsdatering og
- er fra starten tænkt som ét hele, der udvikles, suppleres og opdateres løbende.

C. Dansk Musikfortegnelse (musiknoder)

Dansk musikfortegnelse registrerer alle noder (musikalier), der er udgivet (forlagt) i Danmark, uanset om de er i handelen. Registreringen er baseret på pligtafleveringen til Det Kongelige Bibliotek.

Af værker, der er udgivet i udlandet, medtages

- a) værker, som er komponeret, arrangeret, udgivet, redigeret eller på anden måde bearbejdet af danskere
- b) værker, der indeholder dansk tekst eller tekst oversat fra danske forfatters værker
- c) værker, der benytter motiver fra danske kunstners værker eller på anden måde har relation til Danmark eller danske forhold.

D. Dansk Kortfortegnelse

Fortegnelser over kartografisk materiale (kort, kortserier og atlas) udgivet i Danmark.

Registreringen er baseret på pligtaflæveringen til Det Kongelige Bibliotek. Fortegnelsen medtager alle kort, kortserier og atlas udgivet i Danmark.

E. Danske Musikoptagelser

1. Afgrænsning

1.1 Indholdsmæssig afgrænsning

Danske musikoptagelser optager udgivelser af musikoptagelser, hvor musikken er det primære indhold.

Med udgivelser af musikoptagelser forstås:

- Musikoptagelser, der kan erhverves selvstændigt og er offentliggjort til en bredere kreds gennem salg, rekvisition, lån eller leje eller på anden vis er gjort alment tilgængelige
- Materiale bestående af både musik og andet indhold som fx lyd eller film, hvis musikindholdet er at betragte som primært eller ligeværdigt med det øvrige indhold. Hvis musikken må betragtes som underordnet det øvrige indhold eller sekundært i forhold til det øvrige indhold, optages materialet ikke

Danske musikoptagelser optager ikke:

- Lydoptagelser, hvor musikken ikke har en primær funktion
- Musikoptagelser, som alene er beregnet til privat brug eller intern brug i virksomheder, organisationer eller institutioner, hvor offentligheden ikke har fri adgang til materialet
- Musikoptagelser, som kun har interesse for en snæver lokal kreds, fx optagelser fra koncerter i lokale foreninger, skoler, gymnasier eller musikskoler, medmindre det udtrykkeligt fremgår, at materialet er tiltænkt en bredere offentlighed og fx promoveres som en handelsvare
- Musikoptagelser, hvor det fremgår, at materialet er fremstillet med henblik på promovering af eller reklame for et salgsobjekt – musik eller andet. Dog optages
- udgivelser, der skal promovere en bestemt slags musik
- udgivelser, der ikke udkommer på anden vis efterfølgende og derfor i realiteten er en almindelig udgave uden reklameformål
- Udgivelser, der er ulovligt fremstillet i henhold til ophavsretsloven
- Musikoptagelser, som udgiveren ikke ønsker optaget, med mindre de bliver solgt eller udleveret til alle

1.2 Geografisk og sproglig afgrænsning

Danske musikoptagelser optager alle musikoptagelser, der er produceret af eller for danske udgivere.

Desuden optages musikoptagelser, som opfylder ét eller flere af nedenstående kriterier, uanset hvor optagelsen, fremstillingen eller udgivelsen er sket:

- Optagelser, hvor én eller flere danske kunstnere medvirker, uanset værkets nationalitet
- Optagelser af værker, som er komponeret, arrangeret eller på anden måde bearbejdet af danskere
- Optagelser af værker, der indeholder dansk tekst eller tekst oversat fra danske forfatteres værker
- Optagelser af værker, der benytter motiver fra danske kunstneres værker, samt værker eller optagelser, der på anden måde har relation til Danmark eller danske forhold

Ved danske kunstnere forstås i denne sammenhæng:

- Udøvende kunstnere, der er født i Danmark eller er danske statsborgere.

Som udøvende kunstnere betragtes også:

- På populærområdet: Musikgrupper med danske medlemmer
- På det klassiske område: Danske ensembler og danske medlemmer af ensembler med kun 2 medlemmer
- Et dansk medlem af et kor, et orkester, et bigband eller lign. eller af et klassisk ensemble med 3 eller flere medlemmer er ikke nok til, at udgivelsen betragtes som dansk. Komponister etc., der er født eller bosiddende i Danmark, er danske statsborgere eller har gjort en markant indsats i dansk musikliv

Et materiale kan indeholde flere værker – materialet optages, såfremt blot ét af værkerne opfylder de ovenfor anførte kriterier. Registreringen fokuserer på indeholdte danske værker. Andre indeholdte værker, der ikke giver anledning til registreringen, beskrives ikke nødvendigvis.

Danske musikoptagelser optager ikke:

- Udenlandsk udgivne/producerede værker beregnet for et udenlandsk/internationalt publikum og importeret til Danmark. Heller ikke hvis det udenlandske værk sælges/udlejes sammen med et dansk bilag, fx en folder med dansk tekst
- Udenlandske licensudgivelser (udenlandsk produceret musik uden dansk indhold eller dansk bearbejdning i øvrigt, publiceret af dansk udgiver i Danmark efter licens med udenlandsk udgiver)

1.3 Udgivelsesår

Danske musikoptagelser optager musikoptagelser uanset udgivelsestidspunkt.

1.4 Nye udgaver og oplag

Danske musikoptagelser optager genudgivelser.

2. Fysisk form

2.1 Fysisk fast form

Danske musikoptagelser optager udgivelser af optaget musik uanset fysisk medie.

2.2 Netudgivelser

Danske musikoptagelser optager et udvalg af musikoptagelser udgivet på nettet.

Onlinematerialer, der medtages, skal altid have et indhold, der skønnes bredt biblioteksrelevant.

Følgende elementer indgår i vurderingen af, hvad der optages:

- Indhold af kunstnerisk eller informativ værdi
- Relevans i relation til biblioteksformidling primært for den almene bruger
- Blivende værdi og ikke kun flygtig optræden på nettet
- Tilgængelighed på optagelsestidspunktet

3. Omfang

Danske musikoptagelser optager udgivelser af optaget musik uanset omfang.

4. Periodiske udgivelser

Registrering af periodiske udgivelser er ikke relevant for musikområdet.

5. Specielle typer udgivelser

5.1 Udgivelser, der består musik, tekst og lyd

5.1.1 Udgivelser, der består af musik samt tekst og/eller anden lyd i samme medie

Udgivelser, hvor musikoptagelserne er det primære materiale eller har selvstændig værdi, optages.

Udgivelser, hvor musik samt tekst og/eller lyd har ligeværdig værdi, optages.

5.1.2 Udgivelser, hvor musik samt tekst og/eller lyd findes i separate medier, der er udgivet samlet

Udgivelser, hvor musikoptagelsen er det primære materiale eller har selvstændig værdi, optages.

Udgivelser, hvor musikoptagelsen har ligeværdig værdi i forhold til tekst- og/eller lydtegn, optages.

5.2 Filmet musik

Danske musikoptagelser optager film/video, hvor musikken har primær eller ligeværdig værdi i forhold til det øvrige indhold.

Musikdokumentarer om danske kunstnere optages, hvis de indeholder optagelser af et eller flere hele, enkeltstående værker.

5.3 Musikoptagelser, der medfølger periodika

Musikoptagelser, der medfølger periodika, optages ikke.

F. Dansk Lydfortegnelse

1.1 Indholdsmæssig afgrænsning

Dansk lydfortegnelse optager lydoptagelser af kunstnerisk og/eller informativ værdi, hvis primære indhold er tale, lydeffekter m.m., når materialet samlet set fremstår som et værk.

Som taleoptagelser betragtes bl.a. indlæste og oplæste tekster, dramatiseringer, radioudsendelser, interviews, debatter, danseinstruktioner, gymnastikinstruktioner og sprogkurser.

Indlæste tekster optages, hvis den tilgrundliggende tekst er optagelsesberettiget til Dansk bogfortegnelse/Dansk periodikafortegnelse.

Et udvalg af danske radioudsendelser og podcast publiceret online optages, hvis de forhandles kommercielt eller formodes at have særlig kulturhistorisk værdi - og er tilgængelige for bibliotekerne.

For publikationer der består af både lyd, tekst og billeder, gælder særlige regler (se § 5.3.).

Lydfortegnelsen optager ikke:

- musikoptagelser (optages i Danske musikoptagelser)
- udgivelser der er ulovligt fremstillet i henhold til ophavsretsloven
- udgivelser som udgiveren ikke ønsker optaget, med mindre de bliver solgt eller udleveret til alle

1.2 Geografisk og sproglig afgrænsning

Lydfortegnelsen optager udgivelser, når de er:

- produceret af eller for danske udgivere/producenter, uanset sprog. Fremmedsprogede indlæste tekster i onlineform udgivet i Danmark udelades dog, hvis det vurderes at de primært er beregnet til salg i udlandet
- produceret af eller for udenlandske udgivere/producenter, hvor sproget er dansk
- på anden vis beregnet for det danske marked

Lydfortegnelsen medtager *ikke* udenlandsk udgivne/producerede værker beregnet for et udenlandsk/internationalt publikum og importeret til Danmark. Heller ikke, hvis den udenlandske udgivelse sælges sammen med et dansk bilag, fx en folder med dansk tekst.

1.3 Udgivelsesår

Lydfortegnelsen medtager udgivelser udgivet i løbende år samt 5 år tilbage.

Publikationer der har været udgivet med henblik på salg i detailhandlen, eller har kunnet fås gennem abonnement, optages uanset alder. Lyd, der udleveres gratis eller sælges på anden vis, optages ikke i Lydfortegnelsen, hvis der er gået mere end 5 år siden udgivelsesåret, med mindre de er del af en nummereret serie eller af et flerbindsværk der allerede er optaget.

1.4 Nye udgaver og oplag

Nye udgaver og oplag optages i Lydfortegnelsen.

2. Fysisk form

2.1 Fysisk fast form

Lydfortegnelsen optager lydoptagelser i fysisk fast form (fx cd).

2.2 Netudgivelser

Indlæste tekster i onlineform optages, med mindre de falder ind under de typemæssige krav, der opstilles i Bilag 1:1 i Dansk bogfortegnelses optagelseskriterier om typer, der udelades.

Andre danske lydoptagelser end indlæste tekster optages i begrænset omfang. Følgende elementer indgår i vurderingen af hvad der optages:

- indhold af kunstnerisk eller informativ værdi
- relevans i relation til biblioteksformidling primært for den almene bruger
- blivende værdi og ikke kun flygtig optræden på nettet
- tilgængelighed på optagelsestidspunktet

3. Omfang

3.1 Fysisk fast form

Lydfortegnelsen optager lydoptagelser i fysisk fast form (fx cd) uanset omfang.

3.2 Netudgivelser

Netudgivelser af lyd optages i lydfortegnelsen når de indgår i en biblioteksløsning eller der er tale om en kommerciel lydoptagelse, der optræder som en salgsenhed uanset omfang. Andre danske lydoptagelser end indlæste tekster udelades såfremt spilletidslængden er under 15 minutter.

4. Periodiske udgivelser

Lydfortegnelsen optager periodiske lydoptagelser efter samme kriterier, som gælder for trykte periodika til Dansk periodikafortegnelse.

Lydfortegnelsen optager ikke:

- Lokale lydaviser og lokale lydtidsskrifter udgivet i kommunalt eller regionalt regi beregnet for lokal-samfundets borgere

5. Specielle typer udgivelser

5.1 Reklame

Udgivelser med reklameindhold optages *ikke*, medmindre anden værdifuld information er det primære indhold.

5.2. Maskinoplæsning

Lydoptagelser, som alene består af maskinoplæst tekst, optages *ikke*.

5.3 Udgivelser, der består af lyd, tekst og billeder

5.3.1 Udgivelser, der består af lyd, tekst, og/eller billeder i samme medie (fx cd-rom):

Udgivelser, hvor lyd er det primære materiale eller har selvstændig værdi, optages.

Udgivelser, hvor lyd, tekst og/eller billeder har ligeværdig værdi, optages.

5.3.2 Udgivelser, hvor lyd, tekst og billeder findes i separate medier der er udgivet samlet:

Lyddele, der er det primære materiale eller har selvstændig værdi, optages.

Lyddele, der har ligeværdig værdi i forhold til tekst- og/eller billeddele, optages.

Samlinger, som er genudgivelser af tidligere separat udgivne materialer i nyt samlende opbevaringsudstyr, optages ikke.

G. Dansk Billedfortegnelse

1.1 Indholdsafgrænsning

Dansk billedfortegnelse optager udgivelser af film/video-optagelser og andre billedmaterialer der kræver fremvisningsudstyr, når materialet samlet set fremstår som et værk.

Billedfortegnelsen optager:

- udgivelser som er offentliggjort til en bredere kreds og som enten er gratis eller fås gennem salg, lån eller leje
- indhold fra betalingsbelagte streamingtjenester hvis det er til rådighed via biblioteker
- et udvalg af danske tv-udsendelser publiceret online, hvis de forhandles kommercielt eller formodes at have særlig kulturhistorisk værdi - og er tilgængelige for biblioteker

For publikationer der består af både billeder, tekst og lyd, gælder særlige regler (se § 5.3.)

Billedfortegnelsen optager ikke:

- udgivelser som alene er beregnet til privat brug eller intern brug i virksomheder, organisationer eller institutioner
- udgivelser der er ulovligt fremstillet i henhold til ophavsretsloven
- udgivelser som udgiveren ikke ønsker optaget, med mindre de bliver solgt eller udleveret til alle
- materialer som kun er offentliggjort ved fremvisning, fx i biograf eller tv
- enkelte billeder
- digitaliseringer af enkelte materialer fra egne samlinger (fx biblioteker og arkiver)

1.2 Geografisk og sproglig afgrænsning

1.2.1 Geografisk og sproglig afgrænsning – udgivelser i fysisk fast form

Billedfortegnelsen optager udgivelser i fysisk fast form når de er:

- produceret af eller for danske udgivere/producenter, uanset sprog i tale og tekst
- produceret af eller for udenlandske udgivere/producenter, hvor sproget er dansk tale eller dansk tekst
- instrueret af en dansk instruktør
- på anden vis beregnet for det danske marked, hvilket fx kan være indikeret ved dansk mærkning eller dansksproget omslag

Billedfortegnelsen medtager *ikke* udenlandsk udgivne/producerede værker beregnet for et udenlandsk/internationalt publikum og importeret til Danmark. Heller ikke, hvis den udenlandske udgivelse sælges/udlejes sammen med et dansk bilag, fx en folder med dansk tekst.

1.2.2 Geografisk og sproglig afgrænsning - netudgivelser

Billedfortegnelsen optager netudgivelser når de er:

- produceret af eller for danske udgivere/producenter, uanset sprog i tale og tekst
- produceret af eller for udenlandske udgivere/producenter, hvor sproget er dansk tale (inklusive dansk synkronisering)
- instrueret af en dansk instruktør

Et udvalg af udenlandske film uden dansk tale, men med danske undertekster optages. Følgende elementer indgår i vurderingen af hvad der optages:

- indhold af kunstnerisk eller informativ værdi
- relevans i relation til biblioteksformidling primært for den almene bruger
- blivende værdi og ikke kun flygtig optræden på nettet
- tilgængelighed på optagelsestidspunktet

1.3 Udgivelsesår

Billedfortegnelsen medtager udgivelser udgivet i løbende år samt 5 år tilbage.

1.4 Nye udgaver og oplag

Nye udgaver og oplag optages i Billedfortegnelsen.

2. Fysisk form

2.1 Fysisk fast form

Film/video

Billedfortegnelsen optager film-/videooptagelser uanset fysisk medie og format (fx dvd).

Faste billeder

Billedfortegnelsen optager samlinger af faste billeder i elektronisk form (fx cd-rom).

Samlinger af faste billeder i bogform optages i Dansk bogfortegnelse.

2.2 Netudgivelser

Film/video

Billedfortegnelsen optager film-/videooptagelser i onlineform.

Faste billeder

Samlinger af faste billeder i boglignende netpublikationer optages i Dansk bogfortegnelse

Samlinger af faste billeder i onlineform, der ikke har boglignende karakter (fx billeddatabaser) optages i begrænset omfang. Følgende elementer indgår i vurderingen af hvad der optages:

- indhold af kunstnerisk eller informativ værdi
- relevans i relation til biblioteksformidling primært for den almene bruger
- blivende værdi og ikke kun flygtig optræden på nettet
- tilgængelighed på optagelsestidspunktet

3. Omfang

3.1 Fysisk fast form

Billedfortegnelsen optager udgivelser i fysisk fast form uanset omfang.

3.2 Netudgivelser

Netudgivelser af film/video optages i Billedfortegnelsen når spilletidslængden er på minimum 15 minutter.

Undtaget fra dette minimuskraft er danske børnefilm, danske kortfilm, danske fagfilm og danske dokumentarfilm der opfylder et af nedenstående kriterier:

- er produceret med filmstøtte
- forhandles kommercielt
- er produceret af offentlige myndigheder/institutioner
- er udgivelser af professionel karakter produceret af private institutioner (fx museer), organisationer (fx almennyttige foreninger) eller personer

Film med en spilletidslængde på under 5 minutter optages dog kun hvis de indgår i en biblioteksløsning.

4. Periodiske udgivelser

Billedfortegnelsen optager periodiske billedværker efter samme kriterier, som gælder for trykte periodika til Dansk periodikafortegnelse.

5. Specielle typer udgivelser

5.1 Boksudgivelser af film/video

Samlinger som er genudgivelser af film i nyt originalt samlende opbevaringsudstyr optages i Billedfortegnelsen.

Samlinger som er genudgivelser af film, hvor de enkelte film er opbevaret i det originale opbevaringsudstyr og lagt i et fælles papomslag eller lign., optages ikke.

5.2 Afgangsfilm

Afgangsfilm fra professionsuddannelser som fx Den Danske Filmskole optages i Billedfortegnelsen.

5.3 Udgivelser, der består af billeder, tekst og lyd

5.3.1 Udgivelser der består af billeder, tekst, og/eller lyd i samme medie (fx cd-rom):

- Udgivelser hvor billederne er det primære materiale eller har selvstændig værdi, optages.
- Udgivelser hvor billeder, tekst og/eller lyd har ligeværdig værdi, optages.

5.3.2 Udgivelser hvor billeder, tekst og lyd findes i separate medier der er udgivet samlet:

- Billeddele der er det primære materiale eller har selvstændig værdi, optages.
- Billeddele der har ligeværdig værdi i forhold til tekst- og/eller lyddele, optages.

Samlinger som er genudgivelser af tidligere separat udgivne materialer i nyt samlende opbevaringsudstyr, optages ikke.

5.3.3 Filmet musik

Billedfortegnelsen optager film/video med scenisk musikindhold (fx koncertoptagelser, musicals, operaer, musikdokumentarer) samt musikdokumentarfilm.

Enkelte musikvideoer optages ikke.

5.3.4 Computerspil

Computerspil optages i Dansk bogfortegnelse, uanset om billederne er det primære.

5.4 Reklame

Udgivelser med reklameindhold optages *ikke*, medmindre anden værdifuld information er det primære indhold.

5.5 Film der medfølger periodika

Film der medfølger periodika optages ikke.

H. Dansk Artikelindeks

Dansk artikelindeks registrerer artikler fra pt (2019) 7 større danske aviser og ca. 620 danske tidsskrifter uanset om indholdet er tekst, lyd, billede eller andet. Der registreres ca. 28.000 artikler pr. år.

Som omfangskriterium gælder, at kun artikler over 6.000 typografiske enheder medtages.

Der registreres faglige artikler, herunder interviews og referater af videnskabelige og faglige møder. Der registres ikke artikler om foreningers og institutioners interne forhold, med undtagelse af artikler om deres historie. Der registreres ikke ledere, reportager samt afsnit eller referater af bøger.

Debatindlæg til allerede indekserede artikler medtages, hvis de er over 2.000 typografiske enheder. Skønlitterære bidrag som formodes ikke tidligere at være udkommet på dansk medtages.

Avisernes lokalsider indekseres ikke. Enkelte aforismer, citater, vittigheder, rubrikstof og lignende registreres ikke.

I. Dansk Anmeldelsesindeks

Dansk anmeldelsesindeks registrerer anmeldelser fra de samme aviser og tidsskrifter, der indekseres til Dansk artikelindeks. Der registreres ca. 16.000 anmeldelser pr. år.

Som omfangskriterium gælder, at kun anmeldelser over 750 typografiske enheder medtages.

Der medtages anmeldelser af bøger, tidsskrifter, film, video, lydoptagelser, teater, udstillinger, cd-rom'er og netpublikationer.

J. Danske musikanmeldelser (pladeanmeldelser)

Der registreres anmeldelser fra ca. 8 aviser og ca. 8 tidsskrifter udgivet i Danmark.

Der medtages anmeldelser af alle musikfonogrammer i albumform, dvs. ikke singler m.m. Anmeldelser på under 500 typografiske enheder medtages normalt ikke. Forhåndsomtaler betragtes ikke som anmeldelse.

Bilag 2, Katalogiseringsregler og Bibliografisk standard for danske biblioteker

Katalogiseringsregler og Bibliografisk standard for danske biblioteker, 2. udgave er baseret på Anglo-American Cataloguing Rules, Second Edition (AACR2) 1988 Revision med Amendments 1993.

"Statement of principles", som blev vedtaget på en konference i Paris 1961 og derfor populært kaldes "Pariserprincipperne", er det grundlæggende princip for AACR2 som de danske regler bygger på.

Enhver katalogiserende institution bør definere sit katalogiseringsniveau. Ideelt set burde et så ensartet niveau som muligt konsekvent følges, bl.a. af hensyn til genbrug af data. Prioriteringen af ressourcerne i de enkelte institutioner medfører dog, at institutionerne naturligt nok forholder sig kritisk til at registrere alle elementer. Den enkelte institution er primært interesseret i sin egen katalog og ønsker et katalogiseringsniveau, der tilfredsstiller det lokale behov.

Kravene til katalogiseringsniveau er altså ikke ens fra institution til institution. Samtidig ønsker institutionerne et fælles katalogiseringsniveau, der gør det muligt at genbruge data. Fastlæggelsen af et katalogiseringsniveau er derfor en balancegang mellem at tilgodese egne behov og bidrage til fællesskabets behov for genbrug af data.

Nationalbibliografisk niveau

Det nationalbibliografiske niveau fastlægges i en opgavebeskrivelse med optagelseskriterier (dette dokument) mellem staten og de udførende institutioner, der udarbejder nationalbibliografien. I regelsammenhæng forudsættes overordnet, at den nationalbibliografiske beskrivelse omfatter alle de foreskrevne elementer bortset fra dem, der er omtalt som valgfrie. Hvor en valgfri regel fungerer som en begrænsning af hovedreglen, anvendes den valgfrie regel normalt af nationalbibliografien. Denne overordnede forudsætning kan dog ændres afhængigt af den nationalbibliografiske opgaves indhold.

Den nationalbibliografiske beskrivelse omfatter alle i katalogiseringsreglerne foreskrevne elementer, bortset fra dem, der er omtalt som valgfrie. Hvor en valgfri regel fungerer som en begrænsning af hovedreglen, anvendes den valgfrie regel normalt af nationalbibliografien.

Nye katalogiseringsregler

Denne beskrivelse af det nationalbibliografiske niveau er tilpasset de her nævnte katalogiseringsregler. Når Danmark er skiftet til de nye katalogiseringsregler fra efter 2020, RDA, Resource Description and Access skal der udvikles en "dansk profil" af regelsættet, hvori katalogiseringsniveauet vil være beskrevet. Slots- og Kulturstyrelsen godkender og har ansvar for den danske profil.

- ¹ Jf. lov nr. 1439 af 22. december 2004 om pligtaflevering af offentliggjort materiale.
- ² En katalogisering er såvel en fysisk, som en emnemæssig beskrivelse, der skal være detaljeret nok til at det enkelte materiale kan identificeres fra andre lignende materialer.
- ³ Aftalt i forbindelse med betalingsreduktion i 2012 i tillægsaftale 4 til den daværende nationalbibliografiske aftale.